

Myndighet

Myndigheten för press, radio och tv

Diarenummer

21/02669

Rubrik

Föreskrifter om redovisning av program med europeiskt ursprung i tv-sändningar och beställ-tv

A Allmänt

Beskrivning av problemet och vad vi vill uppnå

I radio- och tv-lagen (2010:696) finns bestämmelser om att den som sänder tv och den som tillhandahåller beställ-tv¹ ska se till att programutbudet består av en viss andel europeisk produktion (5 kap. 7, 8 §§).

Andelen europeiska program ska redovisas till myndigheten (16 kap. 5 och 6 §§ radio- och tv-lagen).

Bestämmelserna i radio- och tv-lagen om europeiska program baseras på det så kallade AV-direktivet², ändrat genom direktiv EU/2018/1808³ (ändringsdirektivet). Genom ändringsdirektivet infördes skärpta krav för beställ-tv-tjänster (artikel 13.1 ändringsdirektivet) medan kraven på tv-sändningar lämnades oförändrade (artikel 16.1 AV-direktivet).

Implementeringen av ändringsdirektivet svensk rätt har gjorts genom ändringar i radio- och tv-lagen som trädde ikraft den 1 december 2020.

För beställ-tv-tjänster gäller därefter skärpta krav i radio- och tv-lagen om att minst 30 procent av beställ-tv-katalogen utgörs av program med europeiskt ursprung och att dessa program framhävs.

Skyldigheten gäller inte leverantörer av tjänster med låg omsättning eller liten publik (5 kap. 8 § andra stycket).⁴

¹ Den som sänder tv och den som tillhandahåller beställ-tv kommer att benämnas som "leverantörer" i den fortsatta texten då dessa är leverantörer av medietjänster enligt radio- och tv-lagen.

² Europaparlamentet och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster)

³ Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2018/1808 av den 14 november 2018 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster), mot bakgrund av ändrade marknadsförhållanden

⁴ För tv-sändningar gäller precis som tidigare bland annat att mer än hälften av den årliga sändningstiden ska upptas av program av europeiskt ursprung (5 kap. 7 § radio- och tv-lagen).

Medlemsstaterna ska vartannat år rapportera uppgifterna om europeisk produktion till Europeiska kommissionen (kommissionen) (artikel 16.3 AV-direktivet och artikel 13.4 ändringsdirektivet). Kommissionen har gett ut riktlinjer för tillämpningen av bestämmelserna om europeiska produktioner (kommissionens riktlinjer från 2011⁵ och kommissionens riktlinjer från 2020⁶). Dessa riktlinjer beskriver på ett detaljerat sätt hur redovisningen ska göras, t.ex. hur kvoterna ska beräknas och hur undantagen från kraven ska bestämmas.

Tidigare genomfördes redovisningen genom att myndigheten skickade ut frågeformulär på pappersblanketter till leverantörerna – vartannat år för tv-sändningar och vart fjärde år för beställ-tv. Det var ofta först vid denna tidpunkt som leverantörerna fick information om vad som förväntades av dem och vilka uppgifter som de behövde ta fram.

Rapporterings sättet har upplevts som föråldrat och osmidigt, både av myndigheten och leverantörerna. Det har framför allt varit svårt för leverantörerna att få fram korrekta siffror för sådant som hände för flera år sedan. Det har också varit svårt för myndigheten att motivera de långa frågeformulärens som bygger på de detaljerade riktlinjerna från kommissionen, riktlinjer som leverantörerna sällan tagit del av. Det har varit oförutsägbart och otydligt för leverantörerna vad som förväntas av dem.

Att det finns krav på leverantörerna att ha ett visst innehåll av europeisk produktion och att detta innehåll ska redovisas till myndigheten framgår av radio- och tv-lagen. Radio- och tv-lagens bestämmelser om själva redovisningen är dock övergripande och förutsätter närmare utformning av myndigheten. Myndigheten kommer därför att meddela föreskrifter om på vilket sätt och hur ofta redovisningen ska göras samt förtydliga vissa begrepp i lagen, t.ex. om vad som avses med leverantörer av tjänster med låg omsättning och liten publik.

Syftet med föreskrifterna är att redovisningen framgent ska präglas av en tydlighet och förutsägbarhet för leverantörerna och att myndigheten ska få in mer korrekta siffror som sedan kan redovisas till kommissionen enligt med kommissionens riktlinjer så att Sverige uppfyller sina åtaganden enligt EU-rätten.

Kommissionens riktlinjer bifogas (bilaga 1 och 2).

Beskrivning av alternativa lösningar för det vi vill uppnå och vilka effekterna blir om några föreskrifter inte kommer till stånd

Det är nödvändigt att styra med bindande regler och föreskrifter är den enda formen för detta.

Det som framgår av föreskrifterna skulle leverantörerna delvis kunna få kunskap om genom att läsa radio- och tv-lagen ihop med AV-direktivet genom ändringsdirektivet samt kommissionens riktlinjer från 2011 och 2020. I sina riktlinjer lämnar dock kommissionen i

⁵ Se bilaga 1

⁶ Se bilaga 2

flera fall till medlemsstaterna att närmare bedöma hur vissa delar i redovisningarna ska hanteras.

Otydligheten kring hur redovisningen ska gå till skulle till viss del kunna avhjälpas genom information i redovisningsblanketter och i informationsblad till leverantörerna. En sådan lösning innebär dock inte en tillräcklig tydlighet och förutsägbarhet. Föreskrifterna får anses underlätta för leverantörerna att få kunskap om ifall de omfattas av redovisningsskyldigheten och på vilket sätt de förväntas redovisa. Detta bidrar till transparens och rättssäkerhet.

I föreskrifterna slås fast när och hur redovisningen ska göras samt vilka leverantörer som undantas från redovisningsskyldigheten. Bland annat framgår det att den som sänder tv där programtjänsten har en tittartidsandel på eller understigande 0,3 procent ska anses ha särskilda skäl för undantas från redovisningsskyldigheten (4 § i förslaget till nya föreskrifter). Genom att föra in denna möjlighet till undantag i föreskrifterna skapas en tydlighet och förutsägbarhet för leverantörerna.

På samma sätt förtydligas det genom föreskrifterna att beställ-tv-tjänster med låg omsättning och liten publik undantas från redovisningsskyldigheten (9 § i förslaget till nya föreskrifter). Genom 5 kap. 8 § andra stycket radio- och tv-lagen får leverantörer av beställ-tv-tjänster visserligen reda på att kvot- och framhävandekravet inte gäller leverantörer av tjänster med låg omsättning och liten publik. Här ger föreskrifterna ytterligare information och definierar begreppen ”låg omsättning” och ”liten publik” samt talar om att inte heller redovisningskravet gäller för dessa aktörer.

Uppgifter om vilka som berörs av de föreslagna föreskrifterna

Myndigheten uppskattar att det är ett begränsat antal leverantörer av medietjänster som från och med den 1 mars 2022 ska redovisa europeiska program enligt föreskrifterna.

De leverantörer som berörs av föreskrifterna sänder tv och/eller tillhandahåller beställ-tv-tjänster samt faller under svensk jurisdiktion enligt 1 kap. 3 § radio- och tv-lagen. Dessa aktörer ska också finnas registrerade hos myndigheten.

Många av de leverantörer som är registrerade hos myndigheten och faller under svensk jurisdiktion är inte skyldiga att redovisa, eftersom det finns flera generella undantag och möjlighet till enskilda undantag från redovisningsskyldigheten. Dessa undantag framgår av 3, 4 och 9 §§ förslaget till nya föreskrifter. De som undantas från redovisningsskyldigheten är till exempel tv-kanaler som uteslutande sänder på ett språk som inte har officiell status i någon av EU:s medlemsstater och beställ-tv-tjänster som har en liten publik eller låg omsättning.

De leverantörer av tv-sändningar som har en tittartidsandel på 0,3 procent eller högre – och som inte heller undantas från redovisningskravet av annan anledning – uppskattas i dagsläget till fem.

De leverantörer av beställ-tv-tjänster som har en tittartidsandel på 1 procent eller högre – och som inte heller undantas av annan anledning – uppskattas till sex. Fem av dessa ska också lämna in redovisning för sina tv-sändningar.

Numera omfattas även trådsändningar i form av webb-sändningar och kabel-sändningar av kravet på europeiska program i radio- och tv-lagen. I princip alla dessa kanaler har en tittartidsandel som är lägre än 0,3 procent och kommer undantas från redovisningskravet (3 § i förslaget till nya föreskrifter). Således kommer leverantörerna av dessa trådsändningar i praktiken inte att beröras av föreskrifterna.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Enligt 16 kap. 5 § tredje stycket och 6 § tredje stycket radio- och tv-lagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om redovisningen av program med europeiskt ursprung. Myndigheten har genom 5 § 3 radio- och tv-förordningen (2020:878) bemyndigats att meddela föreskrifter om redovisningen.

Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser de föreslagna föreskrifterna medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Leverantörer av medietjänster omfattas redan i dag av krav att redovisa europeiska program till myndigheten. Majoriteten av de leverantörer som kommer omfattas av kraven att redovisa i början av år 2022 har således redan redovisat på något sätt tidigare.

Myndigheten uppskattar att det endast är ett fåtal leverantörer av medietjänster som från och med den 1 mars 2022 ska redovisa europeiska program enligt förslaget till föreskrifter.

Enligt förslaget till föreskrifter ska redovisningen göras 1 mars året efter rapporteringsperioden. Således ska europiska program som sändes och tillhandahölls under 2021 redovisas i mars 2022. Genom att föreskrifterna talar om när redovisningen ska göras vet leverantörer i förväg när de är skyldiga att redovisa och hur det ska göras. Det skapar förutsättningar för dem att sätta upp rutiner för att samla in och sammanställa materialet till redovisningen redan under rapporteringsperioden. Föreskrifter som berättar hur och när redovisningen ska gå till är därför ett sätt att minska arbetsbördan och därigenom de administrativa kostnaderna för de redovisningsskyldiga leverantörerna.

Bedömning av om de föreslagna föreskrifterna överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

De föreslagna föreskrifterna syftar till att säkerställa att Sverige uppfyller de skyldigheter vad gäller program med europeiskt ursprung som följer av AV-direktivet (ändrat genom ändringsdirektivet) och till att implementera kommissionens riktlinjer om redovisningen.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Myndigheten har under januari och februari i år haft kontakt med flera av de relevanta leverantörerna på marknaden. Majoriteten av de leverantörer som kommer att beröras av föreskrifterna bör därför känna till att det dels kommit ny lagstiftning och nya riktlinjer, dels att myndigheten har arbetat med att ta fram föreskrifter om redovisningen.

Föreskrifterna föreslås träda ikraft i oktober 2021.

Myndigheten kommer under hösten att informera om innehållet i föreskrifterna där fokus kommer att ligga på vad som förväntas av de redovisningsskyldiga leverantörerna när den första redovisningen ska lämnas in i mars 2022.

B Kommuner och landsting

Förslaget till föreskrifter bedöms inte påverka kommuner eller landsting. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkten i avsnitt B.

C Företag

Förslaget till föreskrifter bedöms få vissa effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Dessa beskrivs nedan.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

De leverantörer som berörs av föreskrifterna sänder tv och/eller tillhandahåller beställ-tv-tjänster samt faller under svensk jurisdiktion enligt 1 kap. 3 § radio- och tv-lagen. Dessa aktörer ska också finnas registrerade hos myndigheten.

Myndigheten uppskattar att det är färre än tio leverantörer av medietjänster som från och med den 1 mars 2022 ska redovisa europeiska program till myndigheten enligt föreskrifterna.

De företag som berörs av föreskrifterna utgörs av de största leverantörerna av medietjänster på den svenska marknaden, inklusive public service-företagen.

De företag som undantas från redovisningsskyldigheten enligt föreskrifterna för att de t.ex. har låg omsättning, liten publik eller låg tittartidsandel kommer inte att påverkas av föreskrifterna.

Beskrivning av vilken tidsåtgång de föreslagna föreskrifterna kan föra med sig för företagen och vad reglerna innebär för företagens administrativa kostnader

Det är förenat med administrativa kostnader att sammanställa uppgifterna till redovisningen. Storleken på de administrativa kostnaderna är delvis beroende av hur företagen har lagt upp sina rutiner och tekniska system för att kunna hämta ut uppgifterna om europeiska program.

Själva framtagandet av uppgifterna och ifyllandet av blanketter är i huvudsak en enkel arbetsuppgift som skulle kunna skötas av en administratör som arbetsleds av en person med akademisk utbildning. Möjligtvis kan viss teknisk kunskap även behövas för att hitta sätt att sammanställa uppgifterna om europeiska program.

Tidsåtgången för att sammanställa uppgifterna för ett redovisningsskyldigt företag bör vara högst åtta mantimmar. Av dessa timmar bedöms fyra timmar kunna utföras av en administratör och fyra timmar behöva utföras av en person med akademisk utbildning. Kostnaden för ett företag som ska redovisa enligt föreskrifterna beräknas till cirka 3 000 kr.

Vid beräkning av kostnaden har myndigheten beräknat lönen för en administratör på 35 000 kr per månad⁷ och för en akademiker på 43 400 kr per månad⁸, vilket inklusive sociala avgifter (ca 50 %) blir en lönekostnad om 52 500 kr/månad respektive 65 100 kr/månad. En månad innehåller i genomsnitt 160 timmar. En mantimme beräknas därmed till 328 kr för en administratör och 407 kr för en akademiker.

Det ska dock framhållas att kostnaden för att ta fram uppgifterna om europeiska program och redovisa dem till myndigheten skulle föreligga även i det fall att några föreskrifter inte skulle ha tagits fram då kravet på europeiskt innehåll och redovisningskravet följer redan av radio- och tv-lagen. Men det hade utan föreskrifter sannolikt blivit svårare att göra redovisningen då reglerna i lagen ger väldigt lite vägledning kring hur redovisningen ska genomföras.

⁷ Marknadslönen för en administratör år 2021 är enligt Unionen 27 000 – 35 000 kr, <https://www.unionen.se/rad-och-stod/om-lon/marknadsloner/administrator>

⁸ Genomsnittlig lön för akademiker enligt SACO:s lönestatistik: <https://www.saco.se/studieval/jamfor-loner/>

Beskrivning av vilka andra kostnader de föreslagna föreskrifterna medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av dessa

En kostnad som kraven på europeiskt innehåll medför för företagen är att de företag som i dag inte når upp till kvotkraven kommer att behöva lägga pengar på att köpa in eller producera europeiska program.

Här ska dock framhållas att dessa kostnader skulle föreligga även i det fall att några föreskrifter inte skulle komma till stånd.

Beskrivning av i vilken utsträckning de föreslagna föreskrifterna kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

De leverantörer av medietjänster som omfattas av de föreslagna föreskrifterna är stora företag på mediemarknaden och förslagen bör inte påverka konkurrensförhållandena för dessa på något avsevärt sätt.

De stora konkurrenterna är de andra stora medieföretagen inom EU som har samma krav på sig genom EU-direktiven som de svenska företagen har.

Här ska framhållas att dessa konkurrensförhållanden skulle föreligga även i det fall att några föreskrifter inte skulle komma till stånd.

Beskrivning av hur de föreslagna föreskrifterna i andra avseenden kan komma att påverka företagen

De leverantörer av medietjänster som ännu inte satt upp rutiner i sina tekniska system för att på ett smidigt sätt kunna få fram korrekta uppgifter om europeiska program kan behöva göra en sådan insats. En sådan teknisk rutin kan t.ex. vara att det finns funktioner för att tagga europeiska program i beställ-tv-kataloger.

Här ska framhållas att dessa rutiner skulle behöva tas fram även i det fall att några föreskrifter inte skulle komma till stånd.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Hänsyn är redan tagen till små företag i föreskrifterna genom att företag med liten publik, låg omsättning och låg tittartidsandel ska eller kan undantas från redovisningsskyldigheten.

D Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Möten har hållits med flera av leverantörerna som kommer att beröras av föreskrifterna. Syftet med mötena har bl.a. varit att diskutera hur leverantörerna kan uppfylla sin redovisningsskyldighet på bästa och smidigast sätt. Frågor som har kommit upp vid mötena har t.ex. varit tidpunkten för redovisningen, hur leverantörerna kan hämta ut information om europeiska program ur sina system och frågor om beräkning av programmen i beställ-tv-kataloger.

Förslaget till föreskrifter kommer att skickas ut på remiss till berörda leverantörer och intresseorganisationer samt publiceras på myndighetens webbplats.

E Kontaktperson

Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

Anna Olsson
08 580 070 19
anna.olsson@mprt.se